Ч. 198 Субота 4 (16) вересня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З ческого табору. — Реорґанізация кравевої оборони. — Чи вже конець справі Драйфуса? — Анґлія і Трансваль).

Ческа Politik підносить в письмі з Відня, що авдиенциї дра Катрайна і бар. Хлюмецкого у Цісаря вказують на то, що оба клюби — католицке сторонництво народне і вірноконституцийна більша посілість — держать ся спільної тайної тактики і стремлять до того, аби знесено язикові розпорядженя, але під услівєм, що рівночасно до парляменту буде внесене предложенє язикового закона. Німецкий язик має бути законно признаний язиком урядовим для внутрішних зносин між урядами, а в заміну за то мають Чехи одержати ріжні народні концесиї. Та сама часопись доносить, що правительство не ухвалило доси нічого на случай, коли би конференция, яку скликує президент Фухс, не удала ся. Politik гадає, що в такім случаю ґр. Тун повинен зажадати від Цісаря розвязаня парляменту, бо з таким, як теперішний, не могло би дальше правити.

Вчера відбула ся конференция заступників молодоческого клюбу і консервативної більшої посілости ческої. Виданий комунікат доносить, що на тій нараді обговорювано політичну ситуацию взагалі, а особливо справу скликаня конференциї президентом Фухсом. Вкінци стверджено цілковиту згоду поглядів і солідарне поступованє обох клюбів.

Реорґанізация австрийскої оборони кравевої, т. зв. побільшене числа полків, піде дальше своїм ходом в сім році від 1-ого жовтня. Іменно буде отворених вісім полків кравевої оборони, з чого припадає на краківский корпус два полки, а два на перемиский.

Майже всі французкі часописи домагають ся, щоби президент помилував Драйфуса. Навіть такі часописи, що доси виступали завзято против ревізиї процесу, не криють ся з тим жаданєм. Evenement каже, що лежить в інтересі краю як найскорше помилуванє Драйфуса, щоби та нещастна справа на все щезла. Рівночасно з справою Драйфуса повинні — після тої часописи — скінчити ся і всі инші справи звязані з нею посередно, або безпосередно, як н. пр. справа Золї, ґен. Мерсієра і Ґерена.

Грозяча війна між Анґлією і Трансвалем не сходить з дневного порядку в обох тих краях. На остру ноту анґлійского кабінету відбуло ся в Преториї засіданє трансвальского парляменту в присутности президента Кріґера. Як послідні вісти доносять, має відійти з Преториї відповідь на згадану ноту нині і — як кажуть — буде містити згоду на анґлійскі жаданя.

Новинки.

Львів дня 15-го вересня 1899.

— **Іменованя.** Wiener Ztg. оповіщує: Цісар іменував директора ґімназиї в Подгуржи, радника шкільного Тому Солтисика директором III-ої (Франц-Йосифа) ґімназиї у Львові, Йос. Слотвиньского директором ґімназиї сьв. Яцка в Кракові, а Стан. Ржепиньского директором ґімназиї в Новім Санчи.

— **Інтронізация Впреосьв. Митрополита** Юл. Куиловского відбула ся вчера перед полуднем в торжественний спосіб. Підчас приїзду Впреосьв. Владики до Львова, повитала его перед церковю сьв. Юра капітула і духовеньство. На промову старшого з братства подякував Митрополит сердечно і жертвував на ціли братства 50 зр. Інтронізацийне торжество розпочало ся о пів до 9-ої рано. В окруженю і численно зібраної капітули увійшов Митрополит серед співу до церкви і на троні приодів ся після звичайного церемоніялу в ризи епіскопскі, а по тім один з крилошан подав ему архиепіскопскі відзнаки т. е. митру і жезл. По лївій стороні від престола напроти Митрополита заняли місця Впреосьв. архиеп. Моравский і еп. суфраґан Вебер. Впреосьв. Ісаакович з причини виїзду не міг прибути. Був також і Преосьв. еп. Шептицкий. Перед службою Божою відчитано декрет номінацийний і папску буллю, а відтак Впреосьв. архиеп. Моравский вложив на новоіменованого Митрополита палїюм, а Впреосьв. Владика відправив відтак архиєрейску службу Божу.

50)

О СПАДЩИНУ.

(Повість з анґлїйского).

(Дальше).

ГЛАВА ШЕСТА.

Навкучила ся роля.

Реджінальд сїв на коня; розвідав у господаря, куди би єму їхати до того місця над рікою, де они умовили ся були, що зійдуть ся, і поїхав в ту сторону. Не трудно було єму відшукати то місце. Сьвітло смолоскипів в руках провідників показало єму то місце.

Тут застав він і панів і службу, і мисливих і посесорів на конях. Они їздили вздовж берега то сюди, то туди, а всї зворушені і неспокійні.

— Маєш що нового, Реджінальде? — спитав Данило Дарґун ґрафа захриплим від утоми і зворушеня голосом.

— Нічогісенько — відповів ґраф Реджінальд; я їздив милями далеко і всюди розвідував ся, але не знайшов нїгде анї слїду. А ти не маєш нїяких вістий?

— Лиш дуже злі — відповів Данило Дарґун, повен розпуки; — ми знайшли на березї пімнятий капелюх — а камердинер мого брата пізнав, що то капелюх его пана. Побоюємо ся як найгіршого кінця, Реджінальде. В селї розпитували ми вже де лиш було можна; питали в кождій хатї в цїлїй парохії і поза нею. Мого брата нїхто не видів. Виходить на таке, як би его від тої пори, коли ми з'їздили з горба, не виділо нїяке людске око. Від тої пори він щез десь без слїду, чисто як би земля під ним розступила ся і живцем приняла его в себе.

— А чогож Ви побоюєте ся?

— Боїмо ся, чи він не взяв ся переходити через ріку, десь в якімсь місци повисше, де вода небезпечно прибула, і чи не вхопив его похват ріки разом з конем.

— В такім случаю можна би знайти їздця і коня або ще живими або й неживими.

— Та може й можна би, але так борзо — сказав на то Данило — в ріцї повнїсенько бурянів. Я чув нераз, як Ляйенель розповідав, що в сїй ріцї утопили ся люди, котрих тїла вже нїколи не відшукано.

— То страшно! — відозвав ся Реджінальд; — але не тратьмо надії. Все то може ще показати ся непотрібною журбою і обавою.

— Бою ся, що не покаже ся, Реджінальде — відповів Данило, — мій брат Ляйенель не той, що робив би клопіт і журбу тим, що его люблять.

— Поїду дальше долї рікою — сказав ґраф — може щось розвідаю.

— А я буду тут чекати — сказав на то Данило формально в апатичній розпуці. — Вість о смерти мого брата дійде до мене ще досить вчасно.

Реджінальд Еверстронґ поїхав дальше долї рікою; держав ся при тім громадки їздців, що мали смолоскипи. Данило чекав; серце било ся в нїм бурливо на кождий голос і его мучило страшно то ожиданє, що кожда хвиля може принести ему ту вість, якої побоював ся.

Хоч і як довгим здавав ся ему той час ожиданя, то по правді він не був довгий. Студінь зимової ночи не чіпала ся его; его палила горячка страху. Незадовго стратив з очий сьвітло смолоскипів, бо ті, що з ними поїхали, щезли поза якимсь закрутом ріки, а голос, який від них доходив до него, перегомонїв. Але за хвилю почув він, що хтось кличе, відтак відозвав ся хтось другий а потім прибігло до него двох людий так скоро, як лиш можна було серед темноти. Данило Дарґун знав їх обох.

— Що там Фрімен? — відозвав ся він — Що чувати, Карей? Мабуть нїчо доброго!

Та же так, пане; нїчо доброго. Ми знайшли ректорову тростинку.

— Де? — ледви що вимовив Данило.

— Під мостом, пане, саме коло вільхи і беріг там поритий. Я бою ся, пане, що вже все пропало; коли він там пішов у воду, то і кінь згинув і він також.

Данило Дарґун, як би в снї, пішов за тими обома, що принесли ту сумну вість, аж на місце, де зійшли ся були шукаючі. Посеред них стояв пан Мордаьт і держав грубу тростину, котрої ректор уживав до підганяня коня, а котру многі з присутних виділи перед полуднем в руках ректора. Всї пустили ся до Данила Дарґуна; всї мовчали; на лици всїх пробивало ся безнадійне переконанє.

— То аж надто ясний доказ, Даниле — відозвав ся пан Мордант, віддаючи тростину братови ректора; — терпіть як можете, мій

По службі Божій відспівано по латині Te Deum а відтак промовив митрат о. Білецкий і витаючи новоінтронїзованого Владику зложив іменем капітули, духовеньства і вірних вирази горячої подяки Сьв. Отцю і Є. Вел. Цісареви за іменоване Впреосв. Куїловского Митрополитом і закінчив свою річ многолітствієм. Впреосьв. Митрополит подякував за желаня і звернув ся до капітули з просьбою, щоби підпирала єго змаганя в ширеню і підношеню правдивого духа побожности і хвали божої. Опісля відспівано всім достойникам многолітствіє і на тім закінчило ся торжество в соборній церкві. Опісля новий Митрополит приймав депутациї руских товариств, а іменно представляли ся єму: члени Ставропигійского інститута під проводом дра Шараневича, репрезентанти „Зорі“, „Руских Дам“ і пр. Торжество закінчило ся о год. пів до 1-шої в полудне.

— Про учительску семинарию в Самборі пишуть до „Руслана“: Вписи учеників до 4-клясової рускої школи вправ і ц. к. семинариї учительскої в Самборі. I. кляса рускої школи вправ 10, II. кляса 22, III. кляса 40, IV. кляса 26, разом 108, крім сих 3 Русинів ходить до польскої школи вправ а на науку релїгії разом з учениками рускої школи. 1) Курс приготовляючий (від сего року один відділ) 31 Русинів, 29 Поляків, 3 жидів, разом 63. I. Рік в двох рівнорядних відділах 37 Русинів, 41 Поляків, 3 жидів, разом 81. II. Рік: 30 Русинів, 23 Поляків, 1 жид, разом 54. III. Рік: 30 Русинів, 24 Поляків, разом 54. IV. Рік: 22 Русинів, 19 Поляків, разом 41. — Разом 150 Русинів, 136 Поляків, 7 жидів, разом 293. — З огляду, що на курс приготовляючий і I. рік можуть переходити ученики шкіл виділових, тож родичі, котрі бажали-б посилати діти свої до семинариї учительскої, повинні їх по скінченю чотирокласової школи записувати до шкіл виділових, котрі знаходять ся по всіх повітових містах. В Самборі містить ся семинария учительска в поґімназияльнім будинку, а колись взуїтскій ґімназиї, днесь же власности громади Самбора. Школа вправ польска і руска поміщена в двох відділько положених камяницях. В сім році коштом держави розпочалась будова великого двоповерхового будинку о двох крилах і фронті при улици „Новій“ на просторій гриморґовій площи, котрої часть відступило місто на поміщене інтернату. Будова семинариї підтягнена вже під дах, виглядає величаво, а надіяти ся треба, що ще гарнїйше виглядати буде по викінченю. На верху має бути поміщена напись, а понизше при вході в двох заглубленях мають бути поміщені дві статуї. В глуб за будинком сим є обширне місце на боїще, за ним просторий будинок на ґімнастику. В головнім будинку не стало місця на салю, тож по части саля ґімнастики заступить сей брак. За сими будинками містить ся поміщена пасїка, шкілка дерев, город яринний і поле з грядками на збіжа ріжного рода. Дальшу часть сеї площи притикаючої з другої сторони до улиці Бисковецкої крім маленького 30 метрового сикляву, яко власности приватної (жида) відступило місто під будову інтернату і город для него. Сего року розпочав Комітет інтернату будову власного дому двоповерхового на поміщене інтернату коштом фонду краєвого. Будинок сей витягнений вже під другий поверх а до зими під дах, взносить ся побіч будинку семинариї учительскої і помістить до 200 учеників. Оба будинки мають бути віддані підчас вакаций 1900 р. до ужитку; а в посеминарияльнім будинку помістять ся школи народні, котрі крім школи дївочої доси не мають власного поміщеня, а є їх всїх чотири.

— На кару смерти засудив трибунал в Тернополи Івана Сенишина з Сосолівки, що убив власну жінку, а тіло єї вкинув до Серета.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 вересня. Німецке поступове сторонництво відбуде тут конференцию дня 22-ого с. м.

Париж 15 вересня. Комітет „Ліґи для оборони прав людских“ оповіщує відозву, в котрій остро осуджує вирок в Рен, і каже, що ту похибку справедливости можна ще безпроволочно направити.

Ле Кроа сір Миз 15 вересня. В часі маневрів зловлено тут і арештовано німецкого шпигуна.

Берлин 15 вересня. Доносять сюди з Каліша в Конґресівці, що в біжници в Ленчици упала в часї молитви на судний день лямпа між людий. Настав такий переполох, що 32 особи погибли, а дуже богато єсть ранених. Між погибшими найбільше женщин і дітий.

Петербург 15 липня. Комісия для поборюваня зарази доносить, що в Самарі нема джуми. Було лиш кілька случаїв тяжкої пропасниці. Тепер стан здоровля в Самарі вдоволяючий і длятого знесено карантану.

Петербург 15 вересня. „Правіт. Вестнік“ доносить: В справі поголосок о пошести в місті Самарі, оголошує комісия для поборювання джуми, що справдї лучило ся в тім місті 8 случаїв недуги, доси ще лікарями не розслідженої.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Мала пестійка: Коли Вам волосе поприлипало до шпильок так, що Ваш пан і муж мусїв їх відтинати від шпильок, то причина сему не електричність воздуха — буря і блискавки, подчас котрих ви їхали — але з одної сторони шпильки, з другої перфума, а головно перфума. Тут маєте зараз практичний доказ того, що не завсїгди то добре, що нас ловить своєю поверховностию, бо в глубині під тою поверховностию, хоч би то лиш був запах, може крити ся недобра сила. Коротко сказавши, річ має ся так: Шпильки до волося роблять ся з якоїсь маси, а кожда перфума то пахнющий спіритус. Отже сим разом ви налляли на волосе за богато перфуми, вглядно були за мало осторожні що до шпильок. Спіри-

---

любий. Не вдїємо нічого, доки не розвиднить ся.

— Нічого? — спитав Реджінальд, підчас коли Данило з плачу і слова не міг промовити — а не можна би ріку перешукати?

— Заждіть хвильку, ґрафе Реджінальде — сказав на то пан Мордант, і підніс руку; — Ваша нетерпеливість єсть зовсїм природна, але не може довести до нічого, бо перешукувати ріку при сьвітлї смолоскипів було би так само трудно, як і не довело би до нічого. Перешукаємо скоро день настане. Аж до того часу не позістає нам нічого, як лиш чекати. Але передовсїм відведїм бідного Данила домів.

Данило Дарґун не противив ся тому, він знав, що Мордант говорив розумно і правдиво. Засумована громадка пустилась домів. Всї вернули до осиротїлого ректорства а Данило Дарґун замкнув ся зараз в своїй комнатї; він здав на ґрафа Реджінальда і на пана Морданта поробити на другий день приготовленя і подати дамам до відомости ту страшну вість, о котрій мусїли довідати ся....

Досьвіта пішов пан Мордант до комнати Данила Дарґуна. Він застав єго нерозібраного на постели. Не розбирав ся очевидно длятого, щоби не спати аж до часу, коли розвиднить ся, але мимоволї заснув від утоми. Єго старий приятель вийшов тихцем з комнати, дав людем знак, щоби не перешкаджали тому, котрого тепер треба уважати паном дому а сам пішов разом з другими шукати за пропавшим.

Данило Дарґун пробудив ся аж около девятої години. Колиж пробудив ся і пригадав собі страшне нещасте і єго взяв жаль, що заспав, побачив пана Морданта коло своєї постелї. Старенький панок взяв єго за руку і стиснув таким способом, котрий казав всего здогадувати ся.

Страшно змінене тіло того, що ще день перед тим був паном дому, нарядили в бібліотецї, де надармо остерігала єго циганка. Коли Данило Дарґун з невисказаним смутком споглядав на блїде, спокійне лице свого брата, запукав якийсь слуга з тиха до дверий і викликав пана Морданта.

— „Ніяґара“ вернув домів — сказав слуга. — Єго як-раз знайшли на долїшній улици, де спокійно гриз траву. Єму нічого не стало ся і пігде не скалїчений, пане.

— Але з болотом і мокрий.

— Та чистий не єсть, пане; та й сїдло мокре; але кінь сам поправдї сказавши сухий.

— А ремені від стремен пірвані?

— Нї; цїлі.

— Добре. Уважайтеж на коня; але пану Дарґунови поки що не кажіть нічого.

Гостї на ректорстві в Гальґрун приняли вість, яку їм ґраф Реджінальд Еверстронґ подав до відомости, з як найбільшим смутком. Ґрегими і пані Мордант з доньками постановили зараз відїхати. Пан Мордант і ґраф Реджінальд мали лишити ся коло Данила Дарґуна, доки аж не відбуде ся прикра формальність урядового слїдства і похорон.

Данило Дарґун не був чоловіком слабої натури анї не з тих, що готові би показувати свої чувства. А всеж-таки коштовало єго то богато, щоби вийти до гостий, котрі ще день перед тим так весело тут забавляли ся, і попращати ся з ними. Але так мусїло бути і було. З Мордантами обміняв ся кількома сумними і торжественними словами. Панночки зі сльозами в очах вийшли з комнати. Відтак приступив до Лїдиї Ґрегим, котра блїда як марморова статуа сидїла на кріслї коло комина. В єї очах не видко було сльоз, на єї лици не було ніякого слїду від сльоз! але в єї серци кипіло і бурило ся від гіркого розчарованя — так що єї аж лють брала ся і розпука.

Данило Дарґун не міг дивити ся на ню, щоби не сказати їй, що та страшна для него подія була і для неї пригноблюючою. Єго серце сочувствувало з тою, о котрій доси не конче добре мав мнїнє; котра може і любила єго брата, а на всякий случай тепер сумувала за ним.

— Чи побачимо ся ще коли, пане Дарґун? — спитала она.

— Чомуж би нї?

— Ви може по сім страшнім нещастю схочете покинути Анґлію — може поїдете за границю. В зміні місця будете шукати розради. В нинїшних часах люди так богато їздять.

— Я не виїду з Анґлії, панно Ґрегим — відповів Данило Дарґун спокійно. — Смерть мого брата не зробить ніяких змін в моїм способі житя. Я верну назад до Льондону.

— Отже можемо мати надію, що в Льондонї побачимо ся?

— Капітан Ґрегим і я належимо до одного клюбу. Будемо иноді стрічати ся.

— А я Вас не буду видїти так само як і мій брат?

— Чи Ви дійстно хочете мене видїти.

— Хибаж то Вам може бути дивно, що я того бажаю, хоч би лиш длятого, щоби пригадати собі давні часи? Прецї ми старі знакомі, пане Дарґун.

— Таже так — сказав на то Данило з повагою. — Знаємо ся віддавна.

В тій хвили увійшов капітан Ґрегим.

— Віз, котрим поїдемо до Фрімлї, вже готов, Лїдиє — сказав він. — Твій пакунок вже на возї. Треба лиш тобі попращати ся з паном Дарґуном.

— Сумне то пращане — сказала панна Ґрегим тихим голосом. — Можу лиш сподївати ся, що зійдемо ся колись серед веселїйших обставин.

— Та й я би хотів сподївати ся — відповів Данило Дарґун поважно.

тус з перфуми сплинув на шпильки, розпустив, взглядно розмягчив масу, і волосє до неї прилипло. Коли опісля спіритус по довшім часї і в теплі випарував, маса так імила волосє, що треба єго було відтинати. З якої маси були зроблені шпильки, того вже очевидно не можемо знати; можемо лиш сказати, що того рода шпильки роблять ся з желятини, фуксини і карукової маси, або з мішанини червоного ляку, шеляку, сандараку, фуксини і живиції елємі (імітаця рога, шільдпату або коралева маса). Мимоходом скажемо Вам ще один секрет, котрий може не так вже Вам, як панночкам може придати ся: Волосє у дами єсть найприємнїйше тогди, коли має зовсім природний запах, значить ся, коли єсть чистеньке і сухе, не мащене і не перфумоване. Той природний запах найбільше потягає мужчину. Мащене волосє єсть обридливе, хоч би й не знати як пахло, а перфумоване волосє мало що ріжнить ся від того. Треба памятати на то, що всяка перфума служить до закритя деяких хиб, котрі дуже часто бувають наслідками власної вини чоловіка, а рідко лиш бувають вже з природи. Наперфумований чоловік робить завсїгди вражінє такого, котрий хоче якусь свою хибу (н. пр. острий піт) покрити. Лиш у виїмкових случаях (на балях і забавах) можна перфумувати одіж або хусточку від носа, але нїколи волося. Бувають примiром мужчини, котрі нїколи не поцїлували би своїх жінок в голову, як би волосє було наперфумоване. — **Читатель в Княж. к. Д.**: У кого можна би дістати яблочник і по якій цїні, того, на жаль, не уміємо сказати, бо не маємо в евіденциї тих, що вирабляють яблочник на більші розміри на продаж. Може ся переписка зверне чиюсь увагу і хтось з наших читателів буде ласкав поінформувати нас а ми тогди і Вам дамо знати на сїм місци. У нас взагалї мало хто робить яблочник на продаж, бо наші люди все ще волять за свої добрі гроші троїти ся парухою та лихим пивом, як пити здоровий напиток, яким єсть яблочник і за котрий гроші ішли би до кишень таки наших людий. Таких, що роблять ябличник для власного ужитку, єсть у нас богато і у тих би Вам розпитувати. Впрочім тепер пора до робленя яблочника і можете у когось з тих замовити яблочник на продаж. Случайно знаємо, що добрий яблочник вирабляли, а здаєсь і все ще вирабляють о. Телеп в Ожомли і учитель п. Корнило Лещиньский в Яворові на передмістю Наконечнім. Віднесіть ся може до них картою кореспонденцийною. Яблочник можна спроваджувати і в бочках і у фляшках. — **Мих. Руд. у Львові**: Яке єсть походженє слова „сербати" — того не уміємо Вам сказати, але то річ певна, що не від латиньского „observare". Поясненє, додане в оповіданю Стефаника: „Засїданє" в „Лїтерат.-Наук. Віснику" з 1898 р. до слів: „.... як мене мій син обсербує" єсть длятого на наш погляд зовсім хибне. Сербати — значить: пити щось так, щоби при тім робити шум, втягати голосно в себе якусь рідку страву, отже в дальшім значіню „їсти". Звідси приповідка: Сербай, недбай; хоч рідко, коли богато". Длятого „обсербувати когось" значить: когось об'їдати, а відтак „нищити, руйнувати" а не, — як сказано в згаданім поясненю — „шанувати", нїби то від латиньского „observare". Руске слово „обсербує" нагадує луш случайно у вимові латиньске слово „observare" — і то лиш тогди, коли єго хтось вимовить зле, не по руски, не з руским, але з польским наголосом (на складї „бу" — обсербу-є, замість по руски, з наголосом на складї „сер" — обсéр-бує). Длятого слова в згаданім оповіданю: „як мене мій син обсербує", значать: „як мене мій син об'їдає, нищить, руйнує", — а не: „як він мене шанує". — **Д. К. улиця Шептицкого**: Зовсім так як ми Вам свого часу устно казали. Критики тут писати не будемо, бо шкода місця і часу; скажемо лиш загально ось що: Русин коли в бідї, то стогне і нарікає та сьпіває сумної, коли він неписьменний; а коли письменний то пише „поезиї" і поетичні „твори" в родї таких як Ваші. Лїпше брати ся до чогось практичного. У нас і далеко здібнїйші люди, як би хотїли жити лиш з того, що напишуть, то погинули би з голоду. Манускрипти можете собі відобрати. — **П. П. Читатель з Чернелиці**: Хто винаймає чи то поле, чи сад, робить преці якусь умову чи то при сьвідках устно, чи письменно, отже о лихві не може тут бути бесїди, скоро хтось наймив сад дуже дешево. Коли у Вас деякі господарі повинаймали сади за 50 зр. на десять лїт, а сади варті 50 зр. за один рік, то преці не жид тому винуватий, але самі господарі, що так зробили, а котрі, видко, не розуміють ся на вартости саду. Можна би сказати, що жид використав прикре положенє господарів, — але й то ще питанє; бо він всїх овочів не продасть в Чернелици і мусить їх десь розвозити, взглядно якось инакше зужиткувати; він мусить на то уважати, щоби овочі єму не зіпсували ся і він не лиш не стратив на них, але ще щоби заробив. Чомуж перед тим не знайшли ся ті, що тепер хотїли купити? Позивати ся до суду не ма за що. Можна хиба лиш контракт зірвати, але треба знати той контракт і видіти, в чім противна сторона єго не додержала. Ми Вам звідси порадити не можемо. То може порадити лиш адвокат, котрий би знав докладно контракт. Віднесіть ся до дра Окуневского адвоката в Городенцї. — **М. Д. в Золочеві**: Таке товариство єсть у Львові. Віднесіть ся в сїй справі може до о. Кароля Клюсїка, пароха латиньского обряда при карнім заведеню для мужчин у Львові або до о. Темницкого руского пароха тамже. — **Росохач**: Трудно Вам дати яку раду, бо коли Вам тепер 25 лїт, то до якої науки Вам тепер брати ся, щоби Ви могли з неї жити? До школи преці вже не підете. Тай до ремісла вже нїяково Вам іти. Ви учили ся 2 роки ковальства, але до визволу на коваля треба 4 роки і тогди моглиби Ви стати самостійним ковалем. Добрі ковалї по селах могли би у нас мати заробок, бо по правдї сказавши їх нема. На наш погляд не лишаєсь Вам нїчого иншого як хиба кінчити дальше науку ковальску але вступити де до якого дуже доброго коваля і старати ся дістатись на курс кутя коний. Уміти добре підкувати коня то штука і за таку роботу добре платять; можна дістати постійну службу при якім дворі. Або може старайте ся дістати ся на практику до фабрики зелїза в Пасїчній коло Надвірної (повіт Станїславівский). Остаточно не позіставало би Вам нїчого, як лиш остати ся і дальше при господарстві. Але в такім случаю старайте ся виучити ся господарства. Школу таку маєте під боком; але може би лїпша була в Бережници коло Стрия. Там можна дістати стипендию. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Панна Ґрегим була вже в капелюсї і плащи. Зі взгляду на сумні обставини убрала ся була зовсім чорно, при чім не забула на то, що їй в тій жалобній красї дуже до лиця. Мала на собі чорну шовкову сукню і чорний оксамітний плащ підбитий футерком та модний капелюх зі звисаючим пером.

Данило відвів своїх гостий аж до воза; він постарав ся о то, щоби панні Ґрегим було добре сидїти та щоби єї пакунки були зложені на сидїню перед нею.

З поглядом ніжного суму пращала ся панна Ґрегим впослїдне; в очах Данила Дарґуна не було й слїду чогось подібного. Єго настрій був поважний і пригноблений, але не легко було то по нїм пізнати.

Ґордон Ґрегим зітхнувши розпер ся у возї.

— Так то, так, Лідиє — відозвав ся Ґордон — та нещаслива пригода на польованю єсть руїною всїх наших надій. Я зачинаю вже на правду вірити в то, що ти людина на сьвітї, котрої нещасте найбільше чіпає ся. Ти вже яких десять лїт закидала вудку і ось-ось готова вже була зловити золоту рибу; та в послїдній хвили стало ся, що твій *in spe* муж, топить ся на польованю.

— А що би ти на то сказав, як би та пригода, в котрій ти видиш наше нещасте, остаточно показала ся щастем для нас? — спитала Лідия многозначно.

— Там до лиха, а тож що має значити?

— Який ти нинї тупоумний Ґордоне! — відозвала ся панна Ґрегим нетерпеливо; — доходи Ляйенеля Дарґуна виносили всего лиш пять тисячів фунтів річно — поправдї сказавши дуже мало для женщини з моїми поглядами на житє.

— І з твоїми здібностями робити довги — докинув брат.

— Чи пригадуєш собі ще може, яке було завіщанє ґрафа Осьвальда Еверстронґа?

— Та здає ся — відповів капітан; — в тім часї, коли ґраф помер, говорено досить о тім завіщаню.

— В тім завіщаню записав він кождому з братів, Ляйенелеви і Данилови по пять тисячів фунтів. Коли би котрийсь з них помер нежонатим, то цїле майно мало би припасти тому, котрий буде жити. Через смерть Ляйенеля Дарґуна подвоїть ся майно Данила. Муж з доходом річних десять тисячів може би й придав ся менї. А чомуж би я не мала позискати так само легко Данила як свого часу Ляйенеля?

— Бо мабуть не буде такої нагоди до того.

— Я запросила Данила, щоби він навідував ся до нас в Льондонї.

— Запросини ті, котрі й могли би мати для него якесь значінє, може він приняти або й нї. Але поки що люба Лідиє, маю як найглубше поважанє для твоєї сьмілости і витревалости; а скоро зможеш знайти мужа, котрий замість пять буде мати десять тисячів, то тим лїпше для тебе і для мене, бо я в сїм случаю дістану богатшого шурина, до котрого буду міг звертати ся в моїх клопотах.

Віз тимчасом доїхав до Фрімлї. Брат і сестра заняли місця в почтовім возї, що мав їх повезти до Льондону.

Лідия заслонила лице воалькою, розперла ся вигідно в кутї воза і спала через цїлу дорогу.

Коли яка дама з характером панни Ґрегим дійде до трийцяти лїт, то не легко позбуває ся деяких взглядів на свою красу. Лідия відчувала то, що по горячковім зворушеню підчас гостини на ректорстві потребує спочинку.

— — — — — — — — — — — — — —

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).